

Verslag

Programmaraad Bodembescherming

Datum : 23 april 2019
Tijd : 13.30 – 16.30 uur
Plaats : SIKB te Gouda

Aanwezig :

Marcel Koeleman (voorzitter)
Kees Jonker (RWS)
Otto Feenstra (Vereniging Afvalbedrijven)
Huib Mulleneers (NIBV)
Henk Koster (SIKB, not)
Jordi Verkade (SIKB)
Aad Kant (NIBV / SIKB bestuurslid)
Henri van Geenen (NIBV)

Afwezig :

Jan Bessembinders (BOVAG)
Marloes Dommelen (RVB)
Joost de Wijs (Vereniging Afvalbedrijven)
Robert Hilgers (Provincie Noord-Brabant)
Erik van der Heijden (VTI)
Martin de Jonker (ODI-VDV)

Actie door

1. Opening

Alle bovengenoemde afwezigen hebben zich afgemeld. Op de agenda is de datum van de volgende programmaraadbijeenkomst foutief vermeld. Het moet zijn: donderdag 13 juni 2019.
De agenda wordt vastgesteld.

2. Verslag vergadering 15 maart 2018, 1 november 2018 en actielijst

Secr T.a.v. het verslag van 1 november 2018 wordt door Otto Feenstra opgemerkt dat de BRL 9335-2 m.b.t. Thermisch Gereinigde grond niet ter discussie staat.

De verslagen van 15 maart 2018 en 1 november 2018 worden ongewijzigd vastgesteld, deze worden gepubliceerd op SIKB.nl. De actielijst wordt doorgenomen en bijgewerkt.

Secr De Programmaraad stelt voor Willem Kattenberg uit te nodigen om een toelichting te geven op de Kwalibo evaluatie.

HK In het vervolg is het aan te bevelen om op de agenda ruimte voor een tweetal onderwerpen te hebben zodat die beter uitgediept en bediscussieerd kunnen worden.

3. Actualiteiten en mededelingen SIKB

3.1 Stand van zaken wijziging Regeling bodemkwaliteit 2018 en 2019

Henk Koster licht toe dat in 2018 een aantal richtlijnen en protocollen gewijzigd zijn. De wijzigingen zijn in een aantal themabijeenkomsten in april 2019 toegelicht.

Begin april is (onder meer) de nieuwe BRL SIKB 7800 (Tankinstallaties) bij de RvA ingediend. Van de Raad is een terugmelding ontvangen dat de aanvraag compleet was. De aanvraag wordt nu behandeld.

Met de ingezette wijzigingen is een nieuwe stap gezet richting harmonisatie en

verbetering.

De Regeling bodemkwaliteit zal naar verwachting op 1 januari 2020 van kracht worden.

3.2 Stand van zaken project Impactanalyse Omgevingswet op documenten SIKB

Henk Koster geeft de stand van zaken weer van het project Impactanalyse Ow aan. In 2021 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Dit betekent dat de SIKB-documenten aangepast zullen moeten worden aan het nieuwe stelsel van omgevingsrecht.

Dit gebeurt in een aantal stappen:

1. Inventarisatie op hoofdlijnen
2. Uitwerking op meer gedetailleerd niveau
3. Uitwerking tekstwijzigingen.

Secr

Fase 1 is afgerond. Het rapport inclusief de bijlagen wordt binnenkort op de website van SIKB geplaatst en wordt aan de leden van de Programmaraad toegezonden.

De voorbereiding en planning van het vervolgproces (fase 2 en 3) zijn inmiddels in gang gezet.

3.3 Brief van de Staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over de visie op duurzaam hergebruik van grond d.d. 11 december 2018

De Programmaraad heeft kennis genomen van de brief.

3.4 SIKB-Jaarcongres 2019

De voorbereidingen voor het congres 2019 zijn begonnen. Henk Koster licht het thema +31 Even Nederland bellen toe. De gedachte is dat de verbinding wordt gemaakt tussen de toekomst van de kwaliteitszorg voor bodem en ondergrond, de maatschappelijke opgaven en de internationale dimensie daarvan.

De Programmaraad geeft als aandachtspunten mee:

- Folies e.d. zijn wellicht een interessant onderwerp;
- Te denken valt verder aan een begrip als 'ondergrondbescherming';
- Aad Kant beveelt aan om contact te leggen met EBN als 'ondergrondregisseur'.

Aandachtspunten of suggesties blijven welkom.

3.5 Pilotproject Inspectieresultaten

Jordi Verkade geeft een toelichting op een pilotproject waarbij SIKB een database heeft laten bouwen, die vervolgens door drie Inspectiebedrijven voor protocol 6811 is gevuld. Met behulp daarvan kunnen gegevens over de resultaten van de inspecties van tanks snel en eenvoudig worden geanalyseerd. Dat kan behulpzaam zijn bij het signaleren van trends, een evaluatie van het protocol e.d.

De Programmaraad is van mening dat het een goed initiatief is. Uitbreiding naar andere protocollen is goed denkbaar, waarbij leidend is dat de milieukwaliteit ermee gediend is.

JV

Jordi Verkade werkt samen met Henk Koster de vervolgstappen uit.

3.6 Circulaire economie in relatie tot SIKB

Marcel Koeleman en Henk Koster lichten toe dat SIKB verkent in hoeverre en hoe wij een rol kunnen hebben met betrekking tot maatschappelijke opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie. In de Programmaraad ligt

nu alleen het laatste thema voor.

Het bestuur van SIKB heeft onlangs besloten om een denklijn en standpunt ten aanzien van haar mogelijke rol bij de realisatie van de nieuwe maatschappelijke opgaven te formuleren. Deze denklijn kan dan verder worden geconcretiseerd en geoperationaliseerd in (onder meer) de programmaraden. Vooruitlopend daarop ziet SIKB voor zichzelf in ieder geval een rol met betrekking tot faciliteren van de circulaire economie door de richtlijnen en protocollen voor monsterneming, reiniging en kwalificeren van grond; met betrekking tot het faciliteren van de circulaire inzet van bodemareaal, kwaliteitsborging van andere materiaalstromen, nieuwe stoffen, en terugvindbaarheid en registratie.

De denklijn vanuit het bestuur komt naar verwachting in het najaar beschikbaar.

Aad Kant doet de suggestie om na te denken over een soort 'footprint': hoe circulair is de activiteit of het product echt? Hij verwijst naar een promotieonderzoek (Universiteit Twente) op dit punt. Otto Feenstra ziet mogelijkheden op productniveau: 'als men aan een norm voldoet, zou het geen afval meer moeten zijn'; een voorwaardelijk uitgangspunt dus.

Verder zou SIKB ook handelingsperspectieven kunnen bieden.

Tenslotte zou SIKB een stimulerend effect in de keten kunnen faciliteren, waarbij (niveau 1) producten bij voorkeur altijd in de keten kunnen blijven; (niveau 2) zo niet, die producten altijd terugneembaar zijn, (niveau 3) zo niet, maatregelen ter bescherming van de bodem niet nodig zijn.

Zodra de denklijn vanuit het bestuur beschikbaar is zal het onderwerp worden geagendeerd in de programmaraad.

4. Position Paper Veilige bovengrondse tankinstallaties in de Omgevingswet

De omgevingswet heeft onder andere als doel om regels te vereenvoudigen en waar mogelijk te schrappen. Op het gebied van regelgeving voor bovengrondse tanks voor bepaalde brandstoffen en chemicaliën leidt dat tot ongewenste effecten voor zeer veel tankinstallaties. Het gevolg is een systeem met hogere kosten en een grotere kans op lekkage.

In samenspraak met diverse partijen is een Position Paper opgesteld met als doel om het ministerie van BZK te bewegen de keuze in het huidige BAL te heroverwegen en de certificering voor deze tanks in stand te houden.

Op 1 november heeft een gesprek met het ministerie plaatsgevonden.

In dat gesprek zijn geen afspraken met de Projectdirectie Eenvoudig Beter gemaakt omdat de tegenstellingen van de aanschuivende partijen (NOVE en VNPI enerzijds, LTO en FME anderzijds) te groot bleken; de tegenstellingen gaan over de verplichting enerzijds en vrijwilligheid anderzijds. Gebleken is dat bij één van de stakeholders die ondertekend hadden, intern verdeeldheid was (LTO/Glaskracht). Bovendien kwamen ook andere partijen met bezwaren (FME). Besloten is om in klein comité te proberen de gelederen weer te sluiten. Inmiddels zijn er drie overleggen in klein comité geweest en wordt er onderzocht wat de mogelijkheden zijn om consensus over de verplichting tot certificatie te bereiken en met een eventueel aangepast voorstel naar BZK terug te keren.

5. Praktijktest Luchttest

Jordi Verkade licht in de vergadering de stand van zaken van de Praktijktest Luchttest toe.

Zoals bekend heeft de Advieskamer Stortbesluit op 24 november 2017 haar rapportage uitgebracht met als conclusie dat men *...met het luchtteststelsel conform protocol 6704 een vloer van beton, direct gestort op folie, niet kan kwalificeren als vloeistofdicht*. Het CCvD Bodembescherming heeft ingestemd met

de rapportage van de Advieskamer in combinatie met het uitvoeren van een praktijkproef ter falsificatie van de hypothese dat de lucht zich niet kan verspreiden onder het gehele ondervlak van een betonnen vloer gestort op folie. De praktijkproef heeft plaatsgevonden; de conclusies van de praktijkproef komen niet overeen met de bevindingen van de Advieskamer. Het AC Bodembescherming heeft naar aanleiding van de praktijkproef de vraag gesteld aan de Advieskamer of ze op basis van de praktijkproef voornemens is haar advies aan te passen. De conceptreactie van de Advieskamer is inhoudelijk onderbouwd en is daarom besproken in de begeleidingscommissie. Deze heeft haar reactie naar de Advieskamer verzonden die al dan niet met inbegrip van het commentaar van de begeleidingscommissie een definitieve reactie zal opstellen. Het is zodoende nu wachten op de definitieve reactie van de Advieskamer waarna het aan het AC Bodembescherming is om een uiteindelijk besluit te nemen.

Jordi Verkade vult aan dat op de SIKB-website vermeld wordt dat de luchttest een toegelaten techniek is zolang de praktijkproef niet is uitgevoerd. Maar gezien de sterke twijfels aan de werking adviseert het college inspectiebedrijven om - hangende de praktijkproef- zeer terughoudend te zijn met het uitvoeren van de inspecties met behulp van een luchtteststelsel op een betonvloer die op een folie is gestort.

6. Voorkom een nieuwe Actie Tankslag

De SIKB-rapportage rond corrosie door biodiesel en het advies rondom de wettelijke eisen aan tankinstallaties is vrijwel afgerond. Henk Koster geeft aan dat de stand van zaken is dat er inmiddels 19 tanks zijn onderzocht terwijl er minimaal 20 nodig zijn om te voldoen aan de resultaatsverplichting. Als dit aantal is behaald dan kan fase 1 van het project worden afgerond. Fase 2 van het project zal zich richten op de met name herziening van de werkwijze bij het bemonsteren en analyseren van micro-organismen, AS 6800 en een voorstel voor keuringstermijnen. De verwachting is overigens niet dat de resultaten van de laatste tank dusdanig zullen afwijken dat de conclusies nog anders zullen worden, namelijk dat er een verband is tussen verhoogde corrosie en de invoering van biodiesels en afname van het zwavelgehalte in de brandstoffen. Ook is aangetoond dat in alle onderzochte tanks (gecoate en ongecoate) de benodigde schimmels en bacteriën aanwezig zijn om versneld corrosie te veroorzaken. Een coating, mits onbeschadigd, vormt een goede bescherming tegen dit proces.

De voorbereiding van fase 2 zal binnenkort, in overleg met het ministerie, worden gestart.

7. Project Robotinspectie

Jordi Verkade licht toe dat begin dit jaar een praktijkproef 'Robotinspectie' heeft plaatsgevonden waarbij de werking van een gecombineerde robotinspectie is vergeleken met een inspectie met betreding, waarbij het uitgangspunt is dat de resultaten van de robot-inspectie minimaal gelijkwaardig moeten zijn aan de resultaten van de visuele inspectie. Het betreft inspecties bij stalen ongecoate tanks die nu alleen visueel door middel van tankbetreding van de inspecteurs mogen plaatsvinden.

De gecombineerde robotinspectie bestond uit een combinatie van drie technieken, te weten Phased array, camera-inspectie en Point clouding, die de visuele tankinspectie moet vervangen. De Begeleidingscommissie die voor deze proef is samengesteld is bij de uitvoering van de praktijkproef (in verschillende samenstellingen) aanwezig geweest en is unaniem van mening dat de combinatie van de drie technieken veelbelovend is en zeker in aanmerking kan komen om op termijn de tankbetreding te vervangen. Wel is de Begeleidingscommissie van

mening dat een aantal aspecten nog verder doorontwikkeld zal moeten worden voordat deze werkwijze gevalideerd kan worden. De doorontwikkeling heeft betrekking op de criteria reproduceerbaarheid, vindbaarheid en bereikbaarheid van corrosieputten en nauwkeurigheid van de metingen. Aan de initiatiefnemers wordt de mogelijkheid geboden om de techniek verder te ontwikkelen en daarna nog een volgende praktijkproef te organiseren.

JV

Gevraagd wordt in hoeverre in het buitenland ervaring is met deze technieken en of de problematiek daar ook speelt. Jordi Verkade geeft aan dat hij vermoedt dat tanks daar vooral dubbelwandig zijn, inclusief lekdetectie, en dat de problematiek daar dus minder aanwezig is.

Het rapport wordt te zijn er tijd ter informatie aan de Programmaraad aangeboden.

8. Toelichting op het BAL

Kees Jonker geeft een presentatie over Bodembescherming en de NRB in de Omgevingswet. Gemakshalve wordt verwezen naar de presentatie (zie bijlage).

HK

Gevraagd wordt naar de mogelijke rol van de Advieskamers in de beoordeling van BBT's. Maatwerk zal onder de Omgevingswet vaker gaan plaatsvinden. Het is dan wenselijk dat een onafhankelijke instantie dat maatwerk toetst.

Henk Koster geeft aan dat te zullen onderzoeken.

De Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) wordt onder de Omgevingswet als zelfstandig document ingetrokken en daar komt een nieuw BBT-document bodembescherming voor terug genaamd 'Bodembescherming; combinaties van voorzieningen en maatregelen' afgekort BB-cvm.

Het nieuwe document 'BB-cvm' bevat de BBT-maatregelen zoals we die nu ook kennen uit de NRB. De NRB bevat naast de BBT-maatregelen ook verdiepende kennis. Deze verdiepende kennis is waardevolle achtergrondinformatie die in een ander document is opgenomen, maar wordt bij het van kracht worden van de Omgevingswet op de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl geplaatst.

KJ/HK

Kees Jonker meldt dat hij dit nieuwe document separaat aan de Programmaraad zal sturen, met het verzoek dat de Programmaraad als entiteit opmerkingen zal geven (en dus niet individuele partijen). Daarbij gaat het, gelet op de status van het BAL, vooral om mogelijke inconsistenties, onvolkomenheden en evidente fouten.

HK

Het streven is om de gemeenschappelijke reactie op 31 oktober 2019 in de Programmaraad vast te stellen.

10. Jaarprogramma 2019

De Programmaraad adviseert het SIKB-bestuur over de in 2019 te ondernemen activiteiten. Het bestuur heeft het Jaarprogramma Bodembescherming 2019 vastgesteld. De Programmaraad neemt hier kennis van.

11. Rondvraag en mededelingen

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

Volgende vergadering:

Donderdag 13 juni 2019, 13.30 – 16.30 u te Gouda

Het aangepaste vergaderschema:

Vergaderschema 2019		
Donderdag 13 juni 2019	13.30 – 16.30	Gouda
Donderdag 31 oktober 2019	13.30 – 16.30	Gouda